

Analyse onvrijwillige zorg

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2020 is de wet Bijzondere opnamen psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) vervallen en vervangen door 2 nieuwe wetten:

de **Wet zorg en dwang** (Wzd) en de **Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg** (Wvggz). Zorgbalans levert alleen zorg onder de Wzd.

Zorgbalans onderschrijft de doelstelling van deze wetgeving, te weten het terugdringen en waar mogelijk voorkomen van onvrijwillige zorg, het beschermen van de rechtspositie van cliënten en het ontwikkelen en delen van alternatieven van onvrijwillige zorg.

De zorg en dienstverlening van Zorgbalans is gericht op de wens van de cliënt om hem/haar in staat te stellen zo lang en zelfstandig mogelijk eigen invulling te geven aan het leven. Ook bij cliënten met dementie die wilsonbekwaam zijn, vaak op grond van gevorderde dementie of andere ziekte, wordt getracht hun wens te achterhalen vanuit verbale en non-verbale uitingen.

Het beperken van de autonomie van de cliënten met dementie door de inzet van onvrijwillige zorg past Zorgbalans alleen toe als uiterste maatregel in verband met noodzakelijke bescherming van de cliënten met dementie en/of diens omgeving. Hieraan gaat een zeer zorgvuldig afwegingsproces vooraf.

Op dit moment zijn alle artsen en verpleegkundig specialisten geschoold in de Wzd. Alle specialisten ouderengeneeskunde zijn aangesteld als Wzd-functionaris. Zorgbalans heeft ervoor gekozen om drie specialisten ouderengeneeskunde aan te stellen als "senior Wzd-arts". Zij zullen, naast de rol als Wzd-functionaris, erop toezien dat randvoorwaarden gecreëerd en geborgd blijven om de Wzd zorgvuldig uit te voeren.

Onvrijwillige Zorg kan volgens de Wzd door Zorgbalans uitsluitend worden ingezet op plekken die door Zorgbalans zijn aangemeld in het openbaar register dat de Minister van VWS daarvoor hanteert. Alle woonlocaties van Zorgbalans zijn hiervoor aangemeld.

Onvrijwillige opnames (RM, IBS & art. 21 Wzd) vinden bij Zorgbalans plaats op locaties die als *accommodatie* zijn geregistreerd, te weten:

- Den Weeligenberg
- Horstendaal/Saanensduin*
- De Houttuinen (geheel)
- Velsersduin IJmuiden (1^e etage), en
- Breezicht (3^e etage)

* Met inachtneming van RM/IBS-exclusiecriteria die met IGJ zijn overeengekomen voor de locatie 'Horstendaal en Saanensduin', te weten: geen opnames op basis van RM of IBS, wel van cliënten die vallen onder art. 21 Wzd (tot eind 2019, art. 60 BOPZ).

Inzet van onvrijwillige zorg op een locatie, niet zijnde accommodatie, vindt plaats met inachtneming van de aanvullende voorwaarden die aan ambulante onvrijwillige zorg worden

gesteld. Iedere Zorgbalans locatie voldoet standaard aan deze aanvullende voorwaarden omdat er 7 dagen per week, 24 uur per dag voldoende deskundig personeel aanwezig is om onvrijwillige zorg op een veilige wijze te kunnen verlenen c.q. toezicht daarop te houden of daarvoor hulp op verzoek van cliënt of diens naasten te verlenen. In het zorgplan van de cliënt wordt de inzet van onvrijwillige zorg verantwoord.

Onvrijwillige zorg in de woonzorglocaties

De scholing van de zorgverantwoordelijken in de woonzorglocaties is in augustus 2020 van start gegaan. De zorgverantwoordelijke is een verzorgende van minimaal niveau 3 of een verpleegkundige. Elke locatie heeft hiervoor een eigen afweging gemaakt, gebaseerd op de verwachte hoeveelheid van onvrijwillige zorg en beschikbaarheid van voldoende geschoolde medewerkers. Er is in de scholing en communicatie over de Wzd veel aandacht besteed aan het proces voorafgaand aan onvrijwillige zorg. Het leren kennen van de cliënt en het zoeken naar zorg die hem/haar past. Het voorkomen en afbouwen van onvrijwillige zorg is een belangrijk onderwerp van gesprek tussen cliënt, zorg en specialist ouderengeneeskunde. Daarnaast wordt er ook vanuit het locatiemanagement, de directeur Wonen & Revalidatie, beleidsadviseurs Kwaliteit en de bestuurder volop aandacht aan besteed.

In 2021 is er door de locaties en de zorgplancoaches regelmatig aandacht besteed aan de registratie van onvrijwillige zorg. Het zorgvuldig doorlopen van het stappenplan op inhoudelijk vlak is goed onder de aandacht bij de betrokkenen. Het vastleggen van de stappen in het dossier blijkt niet altijd even makkelijk. Met die reden heeft dit onderwerp in 2021 veel aandacht gehad en blijft dit ook voor 2022 een speerpunt.

Ambulante onvrijwillige zorg in de thuissituatie

Zorgbalans volgt het advies van Verenso en V&VN. De V&VN adviseert verpleegkundigen en verzorgenden, die werkzaam zijn in de wijk, om geen onvrijwillige zorg in het dagelijkse werk toe te passen totdat er meer duidelijkheid is over de uitvoerbaarheid van de Wzd in de wijk. Verenso acht het van belang dat de randvoorwaarden ook ambulant op orde zijn, zodat de specialist ouderengeneeskunde als professional zijn werk op een verantwoorde en patiëntveilige manier kan doen en hij niet verantwoordelijk gemaakt wordt voor het ontbreken van de noodzakelijke randvoorwaarden. Zorgbalans verkent samen met partijen in de regio hoe de Wzd kan worden toegepast in de wijk, waarbij afspraken worden gemaakt t.a.v. de noodzakelijke randvoorwaarden. Daarnaast is binnen Zorgbalans een werkgroep actief met de opdracht een handleiding en een specifieke scholing voor de toepassing (en het herkennen) van onvrijwillige zorg thuis samen te stellen.

Context van de cijfers

In deze analyse worden de cijfers over onvrijwillige zorg uiteengezet op organisatie- en locatieniveau over de periode januari t/m december 2021. De cijfers bestaan uit meerdere tabellen.

In de eerste tabel wordt het aantal cliënten dat onvrijwillige zorg heeft ontvangen uitgesplitst per juridische status.

In de tweede tabel wordt het aantal cliënten waarbij onvrijwillige zorg wordt toegepast, het aantal cliënten waarbij het stappenplan wordt doorlopen (maar er geen sprake is van verzet) en het aantal cliënten waarbij in onvoorziene situaties onvrijwillige zorg is toegepast weergegeven.

In de derde tabel wordt de onvrijwillige zorg zoals vastgelegd in het zorgleefplan gedifferentieerd in de verschillende vormen van onvrijwillige zorg met het aantal cliënten en het aantal maatregelen.

In de vierde tabel wordt de onvrijwillige zorg in onvoorziene situaties uiteengezet per vorm met het aantal cliënten en maatregelen.

Per locatie zal er een korte context van de locatie worden geschetst en een analyse over de cijfers worden gegeven.

Het komt voor dat er bij een cliënt meerdere vormen van onvrijwillige zorg worden ingezet. Of dat een cliënt tijdens de periode van inzetten van onvrijwillige zorg op meerdere locaties na elkaar verblijft. Hierdoor kunnen er verschillen ontstaan in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers t.o.v. de cijfers per locatie. Daarnaast wijken de cijfers van de aanlevering aan de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd af van de onderstaande cijfers. Dit heeft te maken met de data rondom incidenteel/zo nodig ingezette onvrijwillige zorg. In deze analyse zijn alle cliënten meegeteld waarbij er een afspraak over onvrijwillige zorg is. In de aanlevering zit de daadwerkelijke inzet van incidentele/ zo nodige onvrijwillige zorg. Deze data zijn nog niet optimaal aangezien dit op de juiste plek in het ECD geregistreerd moet worden om in de aanlevering terecht te komen. Dit vraagt nog aandacht op de locaties. De IGJ is hier in brede zin van op de hoogte dat dit speelt bij (bijna) alle zorgorganisaties.

In de afgelopen twee jaar zijn er door de IGJ op verzoek van de brancheorganisaties wisselende besluiten genomen over de vorm van de aanlevering van de analyses. Van tweemaal per jaar aanleveren naar eenmaal per jaar opnemen in het jaarverslag zonder aparte aanlevering naar aanlevering van het jaarverslag met hierin de analyse. Allemaal vanuit de bedoeling om de administratieve lasten voor de zorgorganisaties zo laag mogelijk te houden. Daarnaast zijn onze ECD's continu aan het doorontwikkelen op de data. Door deze wisselende aanlevermomenten en datasamenstelling is het voor ons als organisatie niet mogelijk om cijfers te vergelijken met vorige analyses.

Dit jaar heeft er tweemaal een data-aanlevering aan de IGJ plaatsgevonden. In de tweede aanlevering (begin 2022) zijn er twee bestanden vanuit verschillende ECD's aangeleverd. In het bestand uit het ECD Ysis kwamen een aantal fouten in de registratie voor die niet konden worden opgelost. Door de keuze van de leverancier om in het dossier onvoorziene onvrijwillig zorg als continu te benoemen bij de registratie is er bij sommige collega's verwarring ontstaan. Hierdoor is structurele onvrijwillige zorg aangemerkt als continu en dus in de data-aanlevering meegekomen als onvoorziene onvrijwillige zorg. Dit kon voor de aanlevering niet worden aangepast door de leverancier. De betreffende zorgcollega's hebben de registratie aangepast en bij de volgende aanlevering verwachten we dit probleem niet nogmaals. Daarnaast is er contact geweest met de leverancier over de verwarrende benaming.

Zorgbalans totaal

Zorgbalans heeft het afgelopen jaar 2702 cliënten in zorg gehad in de woonzorglocaties. Bij 86 cliënten is onvrijwillige zorg toegepast. Dit betreft zowel onvrijwillige zorg welke is vastgelegd in het zorgplan volgens het stappenplan, als onvrijwillige zorg die in onvoorziene situaties is ingezet. Dit betekent dat bij 3,2% van het aantal cliënten dat bij Zorgbalans heeft gewoond in 2021 onvrijwillige zorg is toegepast. Een vergelijking met 2020 valt niet goed te maken door de wisselende data en aanlevermomenten. Wel is duidelijk dat er extra aandacht voor de uitvoering van de wet en het documenteren van onvrijwillige zorg is onder de medewerkers. Hierdoor is de registratie verbeterd en komen de cijfers beter overeen met de werkelijkheid. De implementatie is nog niet voltooid en loopt in het 2022 nog steeds door. Er is met name aandacht voor de borging van het proces rondom onvrijwillige zorg en het vergroten van de interne expertise.

Het blijkt dat bij cliënten die met een inbewaringstelling (IBS) worden opgenomen er geen onvrijwillige zorg is ingezet. In het jaar werden er 32 cliënten met een IBS opgenomen op deze afdeling. Deze cliënten worden allemaal op dezelfde afdeling in Den Weeligenberg opgenomen. Er is in veel gevallen geen sprake van consistent verzet en door de structuur van de afdeling en begeleiding door de medewerkers stabiliseert de situatie van de cliënt

waardoor de inzet van onvrijwillige zorg niet nodig is. Wanneer er toch onvrijwillige zorg nodig is, is de indicatie van de cliënt vaak al omgezet naar een rechtelijke machtiging.

Bij Zorgbalans wordt de zorg die geleverd wordt te allen tijde afgestemd met zowel cliënt als vertegenwoordiger. De wens van de cliënt staat daarbij altijd centraal. Samen gaan wij op zoek naar alternatieven voor onvrijwillige zorg. Dit heeft er in 2021 toe geleid dat er in een aantal locaties geen onvrijwillige zorg is toegepast.

Tabel 1: Onvrijwillige zorg per opname-indicatie

Opname-indicatie	Cliënten met onvrijwillige zorg
Geen bereidheid/Geen verzet (art.21)	26
Verzet tegen verblijf (IBS)	0
Verzet tegen verblijf (RM)	11
Vrijwillig	13
Totaal	50

Tabel 2: Soort onvrijwillige zorg en aantal unieke cliënten

Soort onvrijwillige zorg	# Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	44
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	104
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	21

Tabel 3: Vorm van onvrijwillige zorg in het stappenplan

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Beperkingen in het gebruik van communicatiemiddelen	1	1
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	11	13
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte door plaatsing op een gesloten afdeling	5	5
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	5	5
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	4	4
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	4	4
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	17	18
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen...	5	6
Onderzoeken van kleding of lichaam		2	2
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing overige toezichthoudende domotica	2	2
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	3	3

Tabel 4: Vorm van onvrijwillige zorg in onvoorziene situaties

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Beperkingen in het gebruik van communicatiemiddelen	1	1
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	7	7
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	3	3
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	4	4
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	3	3
Insluiten	Insluiting op eigen kamer, verblijfsruimte, appartement of woning	1	1
Onderzoeken van kleding of lichaam		1	1
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	3	3

In onderstaande tekst wordt de situatie per woonzorglocatie weergegeven:

Breezicht

Keizer Wilhelmstraat 1
1975 EA IJmuiden

Breezicht is een woonzorglocatie die plaats biedt aan 125 bewoners. De derde etage van Breezicht is aangemerkt als een accommodatie. Breezicht wil een thuis bieden aan mensen met een vorm van dementie. In Breezicht wordt uitgegaan van het gedachtegoed: "Net zoals thuis". De privévertrekken van de bewoners zijn op de etages gesitueerd, op de begane grond bevinden zich verschillende ruimtes met een huiselijke inrichting. Bewoners kunnen zelf aangeven in welke ruimte, op welk moment ze willen zijn. Daarnaast biedt Breezicht in appartementen in de zogenaamde Toren de mogelijkheid voor diverse vormen van tijdelijke zorg en begeleiding, van logeerszorg tot en met herstellende zorg bijvoorbeeld na een ziekenhuisopname. Breezicht staat bekend om zijn ruime keuze aan activiteiten zowel in groepen als individueel.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

Soort onvrijwillige zorg	Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	7
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	19
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	7

Vorm van onvrijwillige zorg

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte door plaatsing op een gesloten afdeling	2	2
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	4	4
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	1	1
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing overige toezichthoudende domotica	1	1

Vorm van onvoorzienne onvrijwillige zorg

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Beperkingen in het gebruik van communicatiemiddelen	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	3	3
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	1	1
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	3	3

Analyse:

Het beperken van de bewegingsruimte is bij opname met een rechterlijke machtiging aan het begin soms noodzakelijk om rust bij de bewoner te creëren. Daarnaast wordt er met het toepassen van elektronische traceringsmiddelen geprobeerd de vrijheid te vergroten. Niet elke bewoner stelt het toezicht op prijs. Afbouwen van onvrijwillige zorg heeft de prioriteit bij Breezicht.

De Molenweid

Aletta Jacobsstraat 74
1991 TB Velsbroek

De Molenweid is een woonlocatie in het hartje van Velsbroek. De Molenweid is een woongemeenschap met 30 Wlz-geïndiceerde bewoners. De visie van de Molenweid is dat bewoners het leven zoveel mogelijk voortzetten als zij dat daarvoor gewend waren. Op elke etage zijn centrale woonruimten, een huiskamer en een buitenterras/ balkon, waar bewoners, indien ze dat willen, gebruik van kunnen maken.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

Soort onvrijwillige zorg	Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	1
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	1
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorzienne situatie	1

Vorm van onvrijwillige zorg

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	1	1

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	1	1

Analyse:

Het toepassen van elektronische traceringsmiddelen wordt ingezet als veiligheidsmaatregel maar vooral om de vrijheid van de bewoner te vergroten. Door de inzet van het traceringsmiddel krijgt de bewoner op een veilige manier meer bewegingsruimte buiten de locatie. Er wordt zorgvuldig afgewogen of het inzetten nodig is.

Velserduin

Scheldestraat 101
1972 TL IJmuiden

Velserduin is een woon-, zorg- en behandelcentrum waar totaal 154 cliënten kunnen wonen/verblijven. In Velsersduin is de eerste bouwlaag aangemerkt als accommodatie. In Velsersduin wonen in kleine woongroepen mensen met dementie, mensen met niet aangeboren hersenletsel en mensen met psychiatrische problematiek. Daarnaast kent Velsersduin de mogelijkheid tot verblijf om te revalideren. Velsersduin wil, mét haar betrokken en deskundige medewerkers, een (tijdelijk) thuis zijn en ondersteuning bieden om het voor een ieder mogelijk te maken op eigen wijze vorm en inhoud te geven aan zijn of haar leven. Familie en vrienden zijn, dat is de insteek, nauw betrokken bij de dagelijkse gang van zaken en zijn onderdeel van het leven van de bewoner.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

Soort onvrijwillige zorg	Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	10
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	19
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	3

Vorm van onvrijwillige zorg

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte door plaatsing op gesloten afdeling	2	2
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	5	5
Onderzoek aan kleding of lichaam		2	2

Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing overige toezichthoudende domotica	1	1
--------------------------------------	--	---	---

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	1	1
Onderzoeken van kleding of lichaam		1	1

Analyse:

Binnen Velsersduin wonen verschillende doelgroepen samen, waardoor de keuze wordt gemaakt om de bewegingsruimte van bepaalde bewoners (die wonen op de etage die als accommodatie is aangemerkt) te beperken tot de eigen etage, ter bescherming van zichzelf en anderen. Het verdekt geven van medicatie of onderzoek aan kleding of lichaam is bij mensen met dementie in sommige situaties nodig. Dit wordt door de behandelend arts samen met het zorgteam altijd zorgvuldig afgewogen. Het afbouwen van andere onvrijwillige zorg staat hoog op de agenda.

W.F. Visserhuis

Houtmanstraat 1
1972 EE IJmuiden

Het W.F. Visserhuis is een woonzorgcentrum voor mensen met cognitieve, mentale en/ of lichamelijke problemen. Er wonen ook 'jongere' mensen van rond de 60 jaar. Er wonen 135 mensen in het W.F. Visserhuis. De meeste bewoners komen uit de omgeving van het huis en kennen de medebewoners nog van vroeger uit de straat, de klas of van het werk. Er zijn veel activiteiten te doen, zowel in het restaurant als op de afdelingen, ontmoetingsruimtes en buurtkamers. Het leven zoals men thuis gewend was staat in het W.F. Visserhuis voorop.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

Soort onvrijwillige zorg	Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	0
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	3
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	0

Analyse:

Binnen het W.F. Visserhuis is in het afgelopen jaar geen onvrijwillige zorg ingezet, alleen een bewoner waarbij het stappenplan wordt doorlopen. Ook hierbij wordt er gestreefd naar het afbouwen van de inzet van de betreffende zorg.

De Moerberg

Zuiderkruisstraat 74
1973 XM IJmuiden

De Moerberg is een beschermde woonomgeving voor 118 ouderen die graag zo zelfstandig als mogelijk willen leven. Een deel van de bewoners huurt zelf de woning, een ander deel woont intramuraal. In De Moerberg woon je "thuis", ongeacht de behoefte aan services, zorg en welzijn. Waar je privacy hebt in je appartement en waar ruimte voor ontmoeting en

IJmuidense gezelligheid is in de gang van de woonetage, op een ontmoetingsplein beneden en in de gezamenlijke tuin.

Analyse:

Binnen de Moerberg is er in het afgelopen jaar geen onvrijwillige zorg toegepast.

Huis ter Hagen

Lodewijk van Deysellaan 254
1985 CV Driehuis

Huis ter Hagen is een woonzorgcentrum voor 148 mensen met cognitieve of lichamelijke problemen. De bewoners en medewerkers vormen samen een gemeenschap; mensen voelen zich verbonden met elkaar. Huis ter Hagen wil een vertrouwde en veilige plek bieden om te zijn wie je bent. Bewoners mogen erop rekenen dat, ook als de zorg complex(er) wordt, zij kunnen blijven wonen in Huis ter Hagen.

De respectvolle manier van communiceren en benaderen en activiteiten op het gebied van zingeving en religie zijn kenmerkend voor Huis ter Hagen.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

Soort onvrijwillige zorg	Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	5
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	6
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	2

Vorm van onvrijwillige zorg

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Beperkingen in het gebruik van communicatiemiddelen	1	1
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	1	1
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Uitvoeren van medische controles	2	2

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	1	1
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	1	1

Analyse:

Het beschermen van de bewoner met dementie tegen zichzelf, door bijvoorbeeld de beddekken omhoog te doen in de nacht, het inzetten van een plukpak of het uitvoeren van

noodzakelijke medische controles wordt altijd zorgvuldig overwogen conform het stappenplan en gepoogd zo snel mogelijk weer af te bouwen.

Kennemerduin

Herenweg 126
2101 MS Heemstede

Kennemerduin is een woonzorgcentrum gelegen in een prachtig park met veel bomen. Hier wonen 86 ouderen met een Wlz-indicatie en uiteenlopende zorgvragen. In Kennemerduin staat welbevinden en goede zorg centraal. De medewerkers kennen de bewoners goed, en het streven is om aan te sluiten bij de zorg en welzijnsvragen van ieder individu. In Kennemerduin wordt uitgedragen dat iedere dag waardig moet zijn. In Kennemerduin zijn de teams multidisciplinair en in alle keuzes staan de bewoners centraal.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

Soort onvrijwillige zorg	Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	0
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	4
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	0

Analyse:

Binnen Kennemerduin is in het afgelopen jaar geen onvrijwillige zorg ingezet, alleen een aantal bewoners waarbij het stappenplan wordt doorlopen. Ook hierbij wordt er gestreefd naar het afbouwen van de inzet van de betreffende zorg.

De Heemhaven

Von Brücken Focklaan 20
2102 XC Heemstede

In de Heemhaven wonen 80 bewoners waarvan velen een vorm van dementie hebben. In het zorgconcept van De Heemhaven "Net zoals Thuis" wordt de bewoner veel ruimte geboden als het gaat om het zoeken van zijn/haar eigen weg. Binnen het gebouw kan men gaan en staan waar hij/zij wilt. De begane grond is de spil van het huis met in het midden het dorpsplein; je kunt er wat drinken, je kunt er je vraag stellen en even de krant lezen of lekker zitten. Daar omheen zijn ontmoetingsruimtes, elk met een eigen sfeer en eigen activiteiten.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

Soort onvrijwillige zorg	Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	0
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	4
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	0

Analyse:

Binnen de Heemhaven is in het afgelopen jaar geen onvrijwillige zorg ingezet, alleen een aantal bewoners waarbij het stappenplan wordt doorlopen. Ook hierbij wordt er gestreefd naar het afbouwen van de inzet van de betreffende zorg.

De Houttuinen

Overloop 1
2012 WV Haarlem

De Houttuinen is aangemerkt als accommodatie en er wonen 90 mensen, allen met een vorm van dementie. De Houttuinen staat voor "groot(s) in kleinschaligheid". In De Houttuinen leeft het verenigingsleven. Er zijn 21 'clubs' met activiteiten op meerdere tijdstippen van de week, ook 's avonds en in het weekend. Er kan hierbij gedacht worden aan gym, zwemmen, tuingroep, klassieke muziek, wandelen, populaire muziek, creatieve club en, gespreksgroepen.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

Soort onvrijwillige zorg	Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	8
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	12
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	2

Vorm van onvrijwillige zorg in zorgplan

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte door plaatsing op gesloten afdeling	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	2	2
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	1	1
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	4	4
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	1	1
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	1	1

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Insluiten	Insluiting op eigen kamer, verblijfsruimte, appartement of woning	1	1
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	1	1

Analyse:

Ook binnen De Houttuinen wordt er zorgvuldig gekeken naar het inzetten van onvrijwillige zorg. Het verdekt toedienen van medicatie of fysiek fixeren tijdens de ADL is bij sommige bewoners noodzakelijk om goede zorg te leveren. Er wordt advies ingeroepen van het eigen expertiseteam bij zeer ernstig probleemgedrag. Er wordt structureel geëvalueerd conform het stappenplan door de zorgverantwoordelijke en de specialist ouderengeneeskunde of het inzetten van de onvrijwillige zorg nog passend is. Na de inzet van onvrijwillige zorg in onvoorziene situatie is het gelukt om vrijwillige alternatieven te vinden om met de situatie om te gaan in de toekomst.

Zuiderhout
 Beelslaan 9
 2012 PK Haarlem

Zuiderhout is een locatie waar 100 cliënten terecht kunnen voor revalidatie, kortdurend verblijf en ambulante trajecten. Zuiderhout is een huis waar cliënten, familie en hun vrienden welkom zijn en waarin samenwerking met medewerkers vanzelfsprekend is. Bezoekers, medewerkers, ex-clieënten en bewoners uit de wijk kunnen eveneens gebruik maken van diverse faciliteiten.

Analyse:

In Zuiderhout is het afgelopen jaar geen onvrijwillige zorg toegepast.

Den Weeligenberg

Den Weeligenberg biedt plaats aan 119 bewoners. In Den Weeligenberg wonen kwetsbare (jonge) mensen die vanwege een gerontopsychiatrisch of psychogeriatrisch ziektebeeld een beschermde woonomgeving nodig hebben. Binnen die beschermde woonomgeving kan iedereen “zo gewoon mogelijk” leven, waarbij de vrijheid van de cliënt om zijn leven in te richten zoals hij dat wil voorop staat. Den Weeligenberg heeft een regionale functie voor de opvang van crisisopnames bij mensen met dementie en gerontopsychiatrie. Daarnaast is er een afdeling gespecialiseerd in bewoners met dementie en zeer ernstig probleemgedrag en is er een afdeling voor acute opname voor mensen met de psychogeriatrische diagnose.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

Soort onvrijwillige zorg	Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	14
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	28
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	6

Vorm van onvrijwillige zorg in zorgplan

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	8	8
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte door plaatsing op gesloten afdeling	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	2	2
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	2	2
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1
Onderzoeken van kleding of lichaam		1	1
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	5	5
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen	2	3

Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	1	1
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	8	10

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	2	2
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	2	2
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	2	2

Analyse:

In verhouding wordt meer onvrijwillige zorg ingezet in Den Weeligenberg dan in onze andere locaties. Dit valt te verklaren uit de specifieke kenmerken van de bewoners (gerontopsychiatrie en dementie met zeer ernstig probleemgedrag). De inzet van onvrijwillige zorg wordt altijd zorgvuldig afgewogen. Er wordt altijd gezocht naar vrijwillige alternatieven om goede zorg te verlenen. Ook wordt de onvrijwillige zorg zeer regelmatig tijdens artsensites geëvalueerd buiten de structurele evaluaties van het stappenplan om.

Horstendaal & Saanensduin

In Horstendaal & Saanensduin wonen kwetsbare (jonge) mensen die vanwege een gerontopsychiatrisch of psychogeriatrisch ziektebeeld een beschermde woonomgeving nodig hebben. Binnen die beschermde woonomgeving kan iedereen "zo gewoon mogelijk" leven, waarbij de vrijheid van de cliënt om zijn leven in te richten zoals hij dat wil voorop staat. Horstendaal & Saanensduin heeft woonruimte voor 63 bewoners.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

Soort onvrijwillige zorg	Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	2
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	9
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	2

Vorm van onvrijwillige zorg in zorgplan

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	2	2

Analyse:

In Horstendaal & Saanensduin wonen mensen met verschillende vormen van dementie, maar ook mensen met een gerontopsychiatrisch ziektebeeld en M. Korsakov. Het verrichten van medische controles of het beperken van de bewegingsruimte waarbij er sprake is van verzet van de bewoner kan bij deze doelgroepen nodig zijn om goede zorg te geven. Deze afweging wordt zorgvuldig via het stappenplan gemaakt.

Slottuin

Slottuin in Heemstede is een fijne woongemeenschap voor kwetsbare ouderen met een intensieve zorgvraag. Het is een huis vol verhalen. Verhalen laten zien wie je bent en welke ervaringen en mensen jouw leven hebben vormgegeven. Zo ontstaat een woongemeenschap met een kleurrijke verzameling aan verhalen, die het fundament vormt voor een (gezamenlijk) nieuw verhaal. Slottuin heeft woonruimte voor 33 bewoners.

Analyse:

In Slottuin is het afgelopen jaar geen onvrijwillige zorg toegepast.